SUUNNITTELE PERHOSPUUTARHA

Kotipuutarhassa voit auttaa perhosia tarjoamalla niille kukkivia mesikasveja keväästä syksyyn ja jättämällä tilaa myös toukkien luonnonvaraisille ravintokasveille. Perhosystävällinen piha tarjoaa ravintoa perhosille koko sen elinkierron ajan. Perhosille voi tarjota myös kypsiä hedelmiä tai ravintoliuosta 'perhosbaarissa'.

Perhoset ovat tärkeitä pölyttäjiä

Suomessa tavataan noin 2 300 perhoslajia, joista suurin osa on yöperhosia. Päiväperhosten runsautta seurataan Suomessa vuosittain valtakunnallisissa seurannoissa (laji.fi). Suomessa yleisiä perhosia ovat esimerkiksi:

- lanttuperhonen
- kaaliperhonen
- sitruunaperhonen
- nokkosperhonen
- neitoperhonen
- tesmaperhonen
- auroraperhonen
- kangasperhonen
- angervohopeatäplä
- niittyhopeatäplä
- hohtosinisiipi
- amiraali
- ohdakeperhonen
- pikkukultasiipi
- tummahäränsilmä

Luontoportin sivustolla voi tutustua perhoslajeihin tarkemmin: https://luontoportti.com/c/5/perhoset?sid=5

Perhoset ovat hyönteisiä, joiden elinkiertoon kuuluu neljä vaihetta: muna, toukka, kotelo ja aikuinen perhonen. Toukka voi luoda nahkan jopa viisi kertaa ennen koteloitumista. Kotipihasta voikin löytää hyvin erilaisia perhosten toukkia ja koteloita.

Aikuinen perhonen käyttää ravinnokseen useita kasvilajeja, joiden kukista se imee pitkällä imukärsällä mettä, samalla se pölyttää kasveja. Perhosten toukat puolestaan syövät vain tiettyjä ravintokasveja, kuten nokkosta, pajuja tai heinäkasveja.

Nokkosperhonen

Suruvaippa

Neitoperhonen

Amiraaliperhonen

Suunnittele perhosia houkutteleva kasviryhmä

Suunnittele puutarhan aurinkoiseen ja tuulensuojaiseen paikkaan monimuotoinen kasviryhmä, jossa on useita eri aikaan kukkivia lajeja. Näin perhosille on tarjolla sopivia mesikasveja läpi kesän. Perhoset suosivat erikoisesti suuria kukkia ja tiheitä kasvustoja.

Monille perhosen toukille kelpaa ravinnoksi vain yksi tai muutama saman suvun kasvi. Tärkeitä perhosten toukkien ravintokasveja ovat:

- nokkonen
- ohdake
- siankärsämö
- maitohorsma
- syreenejä
- pajuja
- tuomi
- karhunputki
- heinäkasvit
- virnat

Aikuisille perhosille tärkeitä luonnonkasveja ovat mm. Suluissa kukinta-aika (kuukausi).

- mäkitervakko (6–8)
- maitohorsma (7–8)
- rantakukka (7–9)
- pietaryrtti (7–9)
- metsäkatkero (8–9)

Perhosille hyviä kesäkukkia ja perennoja Katso myös www.martat.fi/perinneperennat/

- illakko (5–8)
- ajuruohot (6–7)
- kurjenpolvet (6–7)
- varjolilja (6–7)
- harjaneilikka (6–7)
- isotähtiputki (6–8)
- palavarakkaus (6–7)
- kärsämöt (6–8)
- myskimalva (6–8)
- päivänhatut (6–9)
- kallionauhus (7–8)
- iisoppi (7–9)
- mäkimeirami (7–8)
- punahattu (7–9)
- ruusuruoho (7–9)
- punatähkä (7–9)
- rohtosuopayrtti (7–9)
- leimukukat (7–9)
- kesäpäivänhattu (7–9)
- syysasteri (8–10)
- soihtunauhus (8–10)

- aurankukka (6–7)
- tuoksupielus (6–9)
- jättiverbena (7–10)
- olkikukka (7–10)
- kehäkukka (7–10)
- kosmoskukat (7–10)
- Tsinnia (7–10)
- Kiinanasteri (8–9)

Kasviryhmiin kannattaa valita myös puuvartisia kukkivia kasveja, esimerkiksi pajut (4–5), herukat (5–6), syreenit (6), jasmikkeet (6–7) ja syyssyrikkä (8–10) ovat hyviä kasveja perhosille.

Tehtävä: suunnittele perhosia houkutteleva kasviryhmä erilliselle paperille.

- Kasviryhmän koon voit vapaasti valita, mutta käytä siinä vähintään viittä eri kasvilajia.
- Valikoi kasvit niin, että ryhmä kukkii keväästä syksyyn ja sisältää sekä aikuisten perhosten että toukkien ravintokasveja.
- Ota mukaan luonnonkasveja ja puutarhakasveja, sekä mahdollisuuksien mukaan myös kukkivia pensaita.

Lisätietoa www.martat.fi/perhospuutarha/

Rakenna perhosbaari eli perhosten ruokinta-asema

Perhosia voi ruokkia läpi kesän, mutta erityisesti ne tarvitsevat lisäravintoa keväällä ja alkukesästä sekä syksyllä, kun kukkivia kasveja on vähän. Ruokinta-asemilla viihtyvät erityisesti suruvaipat, amiraali, neitoperhonen, liuskeperhonen ja yöperhoset.

Tarvitset:

- lasi- tai säilykepurkki tai jugurttipurkki
- rautalankaa ripustuslenkiksi
- pala pesusientä tai kangasta
- 2 dl punaviiniä, olutta tai viinietikkaa
- 3 rkl siirappia tai fariinisokeria
- (¼ tl hiivaa)

Sekoita aineet. Laita luonnonpesusieni purkkiin ja kaada liemi päälle. Ripusta perhosbaari puuhun tai pensaaseen, aurinkoiseen ja suojaiseen paikkaan. Liemi säilyy jääkaapissa. Lisää purkkiin nestettä, kun se haihtuu.

Perhoset pitävät myös hedelmistä. Jos sinulla on pilaantuneita hedelmiä, halkaise ne ja laita tarjolle vatiin tai ripusta ne harsopussissa puunoksalle.

Halutessasi voit päällystää lasipurkin kankaalla, parittomalla sukalla, tai kauniilla käsityöllä.

Pesusienen, johan on imeytetty ravintoliuosta, voi laittaa tarjolle myös lautaselle tai vadille.